

Sběr dat: rozhovory

20. 3. 2019, Kurs „Kvalitativní výzkum“
Eva M. Hejzlarová, Ph.D.

1

Koho se ptáme?

- Takoví, aby jejich výpověď dokázala posunout naše hledání odpovědi na výzkumné otázky
- Terminologie: Respondent/informační partner/komunikační partner
- Počet závisí na výzkumném problému
  - Nasycený vzorek?

2

Typy rozhovorů

- Strukturovaný rozhovor (princip dotazníku)
- Polostrukturovaný rozhovor (rozhovor pomocí návodu)
- Nestrukturovaný rozhovor (volný rozhovor, neformální rozhovor, narativní rozhovor)

3

Scénář (návod) rozhovoru

- Kroky:
  - Na co se chci ptát? Co chci zjistit?
  - Formulace otázek – jasné? nejsou příliš sugestivní? Ideálem jsou otevřené otázky, které povzbuzují k odpovědi... Je možné testovat...
  - Strukturovat otázky: dramaturgie rozhovoru

4

Scénář (návod) rozhovoru

- Kroky:
  - Na co se chci ptát? Co chci zjistit?
  - Formulace otázek – jasné? nejsou příliš sugestivní? Ideálem jsou otevřené otázky, které povzbuzují k odpovědi... Je možné testovat...
  - Strukturovat otázky: dramaturgie rozhovoru
    - na úvod icebreakers, otázky snazší, zahřívací, hlavní, k závěru, kdy opadá pozornost, otázky zajímavější...
- Ideální je do scénáře zařadit i představení a jako poslední zařadit otázku „Je něco na co jsem se nezeptal/a a Vy to považujete za důležité? Jak byste to shrnul...“ Poděkovat.

5

Vedení rozhovoru

- *Co je důležité?*

6

Vedení rozhovoru

- Předem a pravdivě informovat o délce a nahrávání
- Připravenost, klid
- Vyjadřovat zájem (řeč těla)
- Neukvapovat se, počkat si na odpověď
- Dobré odpovědi zaznívají po skončení rozhovoru
- Mít po ruce papír a tužku
- Jistit se dvěma nahrávacími zařízeními

7

Vedení rozhovoru

- <https://www.youtube.com/watch?v=U4UKwd0KExc>
- Jakých chyb se tazatelka dopouští?

8

Vedení rozhovoru

- Situace 1: *Realizujete rozhovor, který se z nějakého důvodu přerušil. Ve chvíli, kdy máte nahrávací zařízení vypnuté, řekne komunikační partner nějakou – pro vás důležitou – věc, ale na záznam ji nechce zopakovat. Jak se zachováte (v rozhovoru i celkově v rámci výzkumu)?*
- Situace 2: *Komunikační partner mluví o něčem úplně jiném, než si přejete. Trvá to dlouho. Zároveň víte, že má jen omezený čas. Co uděláte?*

9

Přepis rozhovoru

- Jak se přepisuje...
- Doslova...

10

Informovaný souhlas

- Důvěra
- Ochrana vás i komunikačního partnera

11

Etika – shrnutí

- Etické aspekty je třeba zohledňovat v následujících fázích výzkumu: ... (1), ... (2), ... (3), ... (4), ... (5).
- V minulosti proběhlo několik eticky sporných výzkumů, např. ... (6) nebo ... (7).
- Pokud náš výzkum zahrnuje rozhovory s komunikačními partnery, zajišťujeme etičnost prostřednictvím.....
.....
.....

12

Úkol

- Domácí úkol: Na základě výzkumného cíle a výzkumných otázek formulujte **návod k rozhovoru**. Obsahem má být nejen sled okruhů a konkrétních otázek, ale také **specifikace osoby**, kterou budete dotazovat. K návodu připojte rovněž **návrh znění e-mailu**, jehož prostřednictvím budete danou osobu o rozhovor žádat, a také **návrh informovaného souhlasu**. Pokud nad vypracováním úkolu vzniknou v rámci skupiny nějaké **otázky či pochybnosti**, neváhejte je do textu napsat. Výsledný text nesmí mít méně než 1,5 normostrany.
- Termín: pondělí 25. březen, 20:00.